ANUL XXV.—No. 51.—Joui 22 Februarie 1907.

5 bani în România. —10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L 4.85 3 luni 10 lei
9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1.25 linia

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

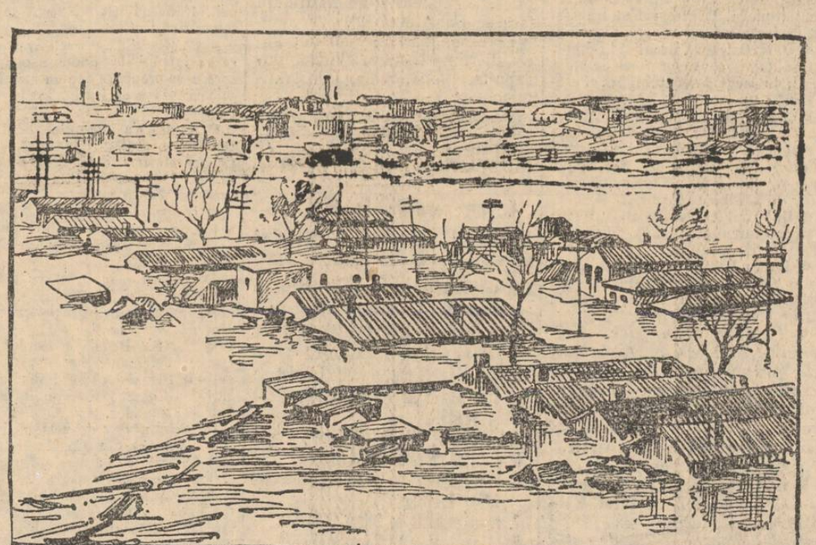

Un oraş sub apă.—(Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907
Ortodox
Mercuri 21 Februarie.— Cuv. Timoteiu şi Eustaţiu.
Catolic
Mercuri 6 Martie. — Victor şi Fried.
Răs. soareluĭ 6,46. Ap. soar. 6,08

Bucureşti 21 Februarie.

O NOUĂ LUPTĂ

Românii de peste munţi se pregătesc de o nouă luptă. In urmărirea sistematică şi tot mai aprigă a visuluĭ de a transforma Statul poliglot ungar într'un Stat naţional maghiar, guvernul unguresc a ajuns acum să propună un proiect de reorganizare a învăţământuluĭ primar, prin care speră, şi o spune, ca cel mult până în cinci ani să prefacă *toate* şcoalele elementare din Ungaria întreagă în şcoale cu limba de propunere exclusiv maghiară.

Reformele de până acum, ca de pildă introducerea obligatorie a învăţământuluĭ limbeĭ maghiare în şcoalele elementare, n'aŭ dat rezultatul dorit. Copiiĭ de altă naţionalitate de cât cea maghiară, învaţă a îndruga papagaliceşte câte-va vorbe ungureşti pe carĭ le uită îndată ce ies din şcoală, căci în viaţa lor de toate zilele nu le fac trebuinţă.

Faţă cu o asemenea constatare, actualul ministru al instrucţieĭ publice, contele Apponyi, şi-a zis că *reforma* trebue dusă şi mai departe, aşa că şi aritmetica şi geografia şi istoria, cu un cuvînt toate studiile să ajungă a se propune în ungureşte!

Modalitatea realizăriĭ acesteĭ reforme este aceiaşi care s'a încercat şi cu şcoalele secundare. Statul obligă comunităţile, bisericile etc., carĭ susţin şcoalele aşa numite confesionale,—în realitate şcoalele susţinute de naţionalităţile nemaghiare fără nicĭ un ajutor din partea Statuluĭ,—le obligă să plătească învăţătorilor un *anumit* salariŭ; dacă fondurile pentru aceasta nu vor ajunge, Statul va veni *să întregească* salariul învăţătoruluĭ,—în schimb el va avea dreptul de aprobare, saŭ daca va contribui cu jumătate saŭ mai mult din salariu, dreptul de numire directă a învaţătoruluĭ.

La naţionalităţile nemaghiare din Ungaria dăscălia fiind considerată ca un apostolat, în marea majoritate a cazurilor învăţătorii nu sunt şi nu vor fi retribuiţi cu suma fixată prin noul proiect şcolar; *întregirea* va veni deci mai pretutindeni să dea Statuluĭ, guvernuluĭ mai bine zis, dreptul de şi-l atribue.

Şi nu este numaĭ atâta. Proectul mai conţine şi o mulţime de alte dispoziţiĭ, de ordine aşa zisă *disciplinară*, al căror scop ne lipsit e numaĭ unul şi veşnic acelaş: găsirea unuĭ pretext de a se lua şcoala de sub autoritatea confesională şi a se trece sub acea a Statuluĭ. Aşa, de pildă, guvernul îşĭ rezervă dreptul de a îndepărta pe orĭ ce învăţător care: neglijează învăţarea limbeĭ maghiare; întrebuinţează alte cărţi şcolare de cât cele *patriotice*; observă o atitudine nepatriotică, etc.

Cu asemenĭ dispoziţiĭ, fireşte că nu mai rămâne guvernuluĭ de cât *să vrea*, pentru ca în scurt timp să punâ mâna peste tot, pe şcoalele până azĭ din greu susţinute de naţionalităţile nemaghiare.

Deputaţiĭ romînĭ din Camera de la Budapesta se pregătesc să opună o bărbătească resistenţă proiectuluĭ ce va veni în curând în desbatere.

Din Macedonia

(Corresp. particulară a ziaruluĭ «Universul»)
Salonic, 15 Februarie.

Omorirea unuĭ şef de bandă grec în Veria.—Distrugerea uneĭ bande greceşti din lacul Ienige Vardar de către bulgarĭ. — Ranirea unuĭ român la Drama.—Ivirea altor două bande greceşti

Organizaţia grecească prevede ca în fie-care oraşel comitetul să întreţie câţi-va antarţi, originarĭ din Grecia,—travestiţi sub numirea de comersanţi de vite,—printre carĭ de cele mai multe orĭ se află şi şeful lor. Rolul acestora ca supuşi greci, ajutaţi de teroriştiĭ locali, e de a comite crime fără ca autorităţile locale să'i poată urmări, măcar c'ar exista bănuială şi dovezĭ de complicitate. Autorităţile turceşti se arată foarte bine-voitoare faţă cu aceştĭ criminalĭ, carĭ în virtutea capitulaţiunilor consulare, se bucură de aceleaşi drepturĭ ca şi supuşiĭ Puterilor marĭ. In Karaferia comitetul avea sub ordinele sale pe căpitan Iani, grec din Morea, şi de el dependea ceĭ-l'alţĭ acoliţi. Sâmbătă 10 c., cadavrul acestuĭ criminal a fost găsit dimineaţa la Ailea,—în marginea oraşeluluĭ,—străpuns de vr'o 16 cuţite şi înfăşurat într'un sac. Un turc, care din întâmplare trecea dis de dimineaţă prin partea loculuĭ, observă cadavrul şi dădu de veste autorităţilor, carĭ luându-se după urmele picăturilor de sânge ce picuraŭ din sac în momentul transportăriĭ, se opriră la casa unuĭ grec măturar. Numaĭ de cât fu arestat proprietarul şi alţĭ vre-o 7 greci bănuiţi în comiterea omoruluĭ. Fiind vorba de greci, autorităţile nu prea şi-aŭ dat osteneală mare şi cocoloşiră lucrurile, dând drumul arestaţilor. E dovedit că înşişĭ grecii l'aŭ omorât, de oare-ce pare c'ar fi vorba de trădare. Altă versiune e că acest şef impunea grecilor din Veria trimiterea cât de curând a tributuluĭ de sânge, prin înrolarea în bande a fiilor şi nepoţilor lor, etc. Orĭ-cum, şi ăsta-i un simptom al timpuluĭ: autorităţile sunt absolut convinse de rolul acestor prefăcuţi comersanţi şi marĭ patrioţi greci din Veria înţeleg lupta pentru „marea idee" dar nu cu concursul copiilor şi a rudelor lor.

* * *

Jouia trecută s'a dat o mare luptă la lacul Ienige-Vardar între bandele greceşti şi cele bulgăreşti. Aceştia, înconjurând şi atacând cu impetuozitate o colibă greacă în care se aflaŭ vr'o 100 antarţi, omorîră vre-o 37, iar restul parte răniţi parte în viaţă, se refugiară prin trestiile laculuĭ. In colibă s'a găsi făină, carne uscată şi alte muniţiuni în valoare de peste 3000 leĭ. Dintre bulgarĭ căzură treĭ. Actualmente se află în lacul Ienige Vardar vr'o 150 de antarţi greci. Lupta avu loc lângă Zilfu-Hori.

De alt-fel păstoriĭ romînĭ răspândiţi prin câmpia Ienige povestesc că nu-l ĭa în care să nu se audă împuşcăturĭ în lac, carĭ durează ceasurĭ întregĭ, întrerupându-se din interval în interval.

După cum mi se comunică din Caterina două bande greceşti aŭ trecut graniţa, cu destinaţia spre munţiĭ Doxa-Selia, având în supraveghere circomscripţia Neagruţi Veria. Efectul bandelor s'a simţit numaĭ de cât, căcĭ 11 bulgarĭ pădurari aŭ fost ucişi la mănăstirea Petra (cazana Caterina). Autorităţile aŭ luat măsurĭ riguroase pentru urmărirea criminalilor. Probabil că banda a trecut riul Bistriţa şi şi-a stabilit cartierul eĭ general la Neaguşte, unde antarţiĭ înarmaţi până în dinţi se plimbă prin străzile oraşeluluĭ nesupăraţi de nimenĭ.

La Drama a avut loc un nou atentat contra luĭ Tachi Papaiani, originar din Samarina, care din fericire a fost uşor rănit cu cuţite de doui supuşi greci. Criminaliĭ nicĭ n'aŭ fost luaţi în cercetare de şi era la mijloc un atentat politic. Mitropolia grecească invitase pe mai mulţi din Drama—printre carĭ era şi Tachi — cărora voia să le ceară socoteală pentru cererea făcută autorităţilor locale, spre a deschide o şcoală românească. Toţi aŭ disprețuit aceste invitaţiuni şi efectul acestor refuzurĭ a fost simţit, prin faptul comiterei atentatuluĭ. Probabil că vor urma şi alte atacurĭ, carĭ vor avea drept rezultat rănirea Românilor şi slăvirea criminalilor. Săptămâna trecută a fost începutul nenorocirilor căcĭ un grup de 10 romînĭ din Oşan a fost din nou arestat în închisorile din Ghevgheli. In această comună aŭ văduvit vre-o 70 femeĭ, sunt închişĭ vre-o 40 bărbaţi şi omoriţi vre-o 30 copiĭ. De sigur suferinţele aŭ reînceput din nou. Şi capetele de acuzaţiĭ sunt tot vechiul cântec: „complicitatea cu Bulgarii".

* * *

Vestea retragereĭ d-luĭ Lazăr Duma, inspectorul general al şcoalelor române din Turcia, în împrejurările actuale, a produs o tristă impresie asupra Românilor. Intr'adevăr, dotat cu calităţi sufleteşti alese, diplomat fin, d-nul Duma, în împrejurările din urmă, a dat dovadă de multă abnegaţie şi mare sacrificiŭ pentru cauza naţională.

Beaz Cule.

CRONICI FEMININE

Mişcarea feminină

I

Zilele trecute reuniunea femeilor funcţionare din Ungaria a ţinut la Budapesta o adunare, sub preşedinţia d-neĭ Ianka Grossman, în care s'a discutat situaţia funcţionarelor de la poştă, telegraf şi telefon, precum şi reforma instrucţiuneĭ de specialitate.

După discursul de deschidere al preşedinteĭ, care accentuă necesitatea organizăreĭ femeilor funcţionare, o funcţionară de la poştă descrise starea tristă în care se află femeile funcţionare în serviciul Statuluĭ, carĭ faţă de funcţionarii bărbaţi, în orĭ-ce caz se află în desavantagiŭ. Oratoarea resumă în următoarele, cererile funcţionarelor Statuluĭ: Deplina şi egala îndreptăţire cu colegiĭ bărbaţi şi desfiinţarea sistemuluĭ de protecţiune.

O altă funcţionară a referat asupra reformeĭ instrucţiuneĭ comerciale speciale; ea schiţă activitatea desfăşurată în această privinţă de reuniunea feminină şi propuse ca să nu pregete până când şcolile comerciale nu vor fi deschise şi pentru femeĭ.

Reuniunea decise apoĭ de a discuta crearea uneĭ reforme a instrucţiuneĭ speciale şi să se ocupe şi mai departe cu chestia înfiinţăreĭ uneĭ şcoale model.

Ziarele din Berlin anunţă că ministrul de instrucţiune publică din Prusia are intenţiunea să numească anul acesta în mod facultativ directoare pentru seminarele de profesoare.

D-şoara Paula Mittler a fost numită inspectoare a societăţeĭ generale a omnibusurilor din Viena.

La universităţile din Franţa, studiază actualmente, după o statistică oficială a ministeruluĭ instrucţieĭ publice din Paris, 2264 femeĭ şi adecă 81 la drept, 454 la medicină, 1088 la filosofie, 55 la farmacie şi 305 la alte specialităţi ştiinţifice. 267 medicinişte şi 9 farmaciste studiază în afară de universitate. **Olimpia.**

Un balon rusesc

căzut în jud. Dorohoiŭ

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Convorbire cu d. prefect Miclescu

Dorohoiŭ, 19 Februarie.

Erĭ aŭ fost aduşĭ aci de la Dersca, ofiţeriĭ căzuţi acolo zilele trecute cu balonul militar rusesc numit „Omnia".

Faţă de versiunile ce circulaŭ asupra intenţiunei acelor carĭ aŭ făcut ascensiunea, adică spionaj la graniţa austriacă, am crezut nimerit să mă adresez d-luĭ prefect V. V. Miclescu, persoană în măsură de a cunoaşte adevărul, ca unul ce a cercetat în de aproape afacerea.

De şi abia sosit de la Dersca împreună cu aeronauţiĭ ruşi, totuşi d. prefect Miclescu, imediat ce mĕ anunţaĭ, răspunse foarte gentil solicitărei mele.

Iată aproape textual cum restabileşte d-sa lucrurile:

Balonul militar rusesc „Omnia" e captiv şi de campanie, aparţinând parculuĭ aerostatic Iwangurod, un regiment rus special.

Joui, pe la orele 11 şi jum. dimineaţa, maiorul Neculaĭ Buryac (nu căpitan cum se credea la început) din statul major rus, împreună cu alţĭ doui ofiţeriĭ inferiorĭ, conformându-se uneĭ instrucţiuni primită de la ministerul de războiŭ rusesc, aŭ umflat balonul şi suindu-se în nacelă, aŭ făcut o ascensiune din parcul aerostatic Iwangurod, depărtare 120 kilom. de Varşovia spre Kiew.

Această ascensiune constituia un exerciţiŭ militar şi nu era făcută în scop de spionaj pe seama vre-uneĭ puteri străine.

Puţin timp după ascensiune, balonul fu cuprins de un puternic vârtej şi ridicat de o dată în sus la o înălţime extra-ordinar de mare.

Repeziciunea cu care zbura balonul, lipsit de cârmă, deveni la un moment dat atât de virtiginoasă, în cât aeronauţiĭ se credeaŭ cu totul pierduţi, neputându-şi da seamă unde se află, încotro merg saŭ unde vor cădea.

Balonul se afla la o înălţime de 4000 metri deasupra uscatuluĭ.

Văzând că se înoptează şi crezându-se încă pe teritoriu rusesc, maiorul Buryac dete ordin să se deschidă supapa de siguranţă spre a se scoborâ.

Dar supapa spărgându-se, balonul căzu jos la voia întâmplăreĭ, lângă fabrica de spirt din Dersca, în împrejurările cunoscute. rupând în cădere firele stâlpilor de telegraf.

Căderea s'a făcut la orele 4 jum. d. a., cinci ore după ascensiune.

Prin urmare distanţa parcursă a fost 1000 kilometri, ceea ce ne dă o medie de 200 chilometri pe oră.

Aeronauţiĭ, scăpaţi ca prin minune de la o moarte sigură, persoane distinse la înfăţişare, fură găzduiţi în chip princiar de către d. Eduard de Burbure de Wesembeck, proprietarul domeniuluĭ Dersca, care e în acelaşĭ timp şi primarul acesteĭ comune.

Tot d. de Burbure încunoştiinţă telegrafic despre această întâmplare pe d. prefect Miclescu, care se află ocupat cu recrutările la Rădăuţi.

D. profect după mai multe convorbiri telegrafice şi schimburĭ de telegrame cu d. prim-ministru şi ministru de interne Cantacuzino, obţinu ordine precise cu invitarea de a pleca imediat la Dersca şi a facilita maioruluĭ Buryak şi camarazilor sĕĭ repatrierea pe orĭ unde eĭ vor dori.

Urmând această invitare, d. Miclescu plecă orĭ dimineaţă la Dersca şi se înapoiă către seară cu militariĭ ruşi şi balonul, care n'a suferit nicĭ o avarie, strâns în nacela sa.

După a lor dorinţă ofiţeriĭ ruşi aŭ fost azĭ dimineaţă trimişi, împreună cu d. sub-locotenent de gendarmi Gr. Cucu, la punctul de frontieră Rădăuţi Lipcani, de unde singurĭ îşĭ vor continua voiajul spre Iwangurod, trecând prin Kiew şi Moscova.

Trebue de menţionat că orĭ-ce probabilitate de spionaj e exclusă, asupra ofiţerilor negăsindu-se nicĭ o hârtie care să dea loc la atarĭ bănueliĭ.

D. prefect Miclescu mi-a adăogat că ofiţeriĭ ruşi aŭ rămas încântaţi de ospitalitatea ce li s'a acordat atât de d. Eduard de Burbure la Dersca, cât şi la Dorohoiŭ la d. prefect, unde aŭ petrecut noaptea.

Erĭ toată ziua, până noaptea târziŭ, a fost un adevărat pelerinaj la locuinţa d-luĭ prefect, toată lumea fiind curioasă să vadă balonul şi pe curagioşiĭ aeronauţi. **Bruno.**

„Iarba Fiarelor"

DESCOPERIREA UNEI MARI ESCROCHERII

Dibacii şi naivităţi. — Comorile din Dobrogea. — 12 grămezi de aur. — O mare escrocherie

Dibacii şi naivităţi

Incepem pentru cititoriiĭ noştri o povestire, la auzul căreia—acum câteva zile—rămăsesem noi înşine necredincioşi. Ascultând-o, ni se păruse că ne întoarcem la vremurile copilărieĭ, când bunicile bătrâne, ca să ne aştâmpere din nebunii, ne spuneaŭ de pe vremurile cu smeiĭ şi cu balaurii şi ne adormeaŭ trecându-ne pe dinnainte tot fantasticul imaginaţiilor credinţelor şi superstiţiilor altor veacurĭ.

Şi ni s'a părut povestirea atât de plină de dibacii şi de naivităţi, atât de ne mai potrivită cu vremurile noastre de istetime de judecată, de pozitivism în afaceri, în cât am refuzat să o credem. Ni s'aŭ adus totuşi dovezĭ, ni s'aŭ spus date, ni s'a vorbit de lucruri petrecute acum 10—15 zile, ni s'aŭ pomenit nume, nume cunoscute şi lesne controlabile, ni s'a vorbit de localităţi, ni s'aŭ dat atâtea amănunte de fapt, în cât am sfârşit prin a fi îndemnaţi la cercetărĭ.

Da. In anul una mie nouă sute şapte, în epoca în care nicĭ copiilor nu li se mai pot trece toate naivităţile, când valoarea banuluĭ a ajuns atât de preţuită în cât întrebuinţarea lor se cântăreşte şi răscântăreşte, în zilele noastre s'a putut reînvia o poveste în care poate nicĭ toţi strămoşiĭ nu aŭ crezut pe de-a'ntregul şi pe temeiul eĭ s'a putut înjgheba planul uneĭ escrocherii dibace şi cu atât mai extraordinară cu cât făuritoriĭ eĭ fac parte din clasa cea mai de rând a societăţeĭ, iar ceĭ căzuţi în cursă sunt oameniĭ cu condiţii sociale, negustoriĭ, proprietariĭ, până şi din Capitală.

S'a reînviat povestea cu *«Iarba fiarelor»*, iarba aceea cu putere vrăjitorească, în stare a sfărâma vrăjile, a descuia lacătele fermecate; s'a scos din nouă la iveală bazmul comorilor vrăjite, comorilor cu bogăţiĭ nestimate, şi cu această poveste, cu acest bazin s'a înjghebat o afacere pe care de anĭ de zile o stoarce o întreagă bandă de escrocĭ.

Un denunţ sosit la redacţia ziaruluĭ nostru ne-a pus pe urmele afaceriĭ; o călătorie de 24 ore în Dobrogea ne-a dat alaltă-erĭ întregul eĭ fir şi faptele ce vom relata, controlate aproape la origină, vor face dovada de cât de mare e încă naivitatea unor oameni, de ce isteţime sunt capabilĭ alţiĭ.

Comorile din Dobrogea

Povestea comorilor ascunse în fundurĭ de beciurĭ, comorilor carĭ licăresc fantastic de-asupra pământuluĭ în amurguri, sunt comune mai tuturor satelor noastre. Acela însă care a făcut o cât de scurtă călătorie pe drumurile dobrogene, fie de la Măcin la Tulcea, fie de la Tulcea prin Babadag la Constanţa, a putut rămâne uimit de o aceiaşi poveste de comorĭ, spusă în toate satele, cu indicaţiĭ precise de locul unde se află, şi s'a putut până la un punct convinge văzând urmele săpăturilor ce nccontenit se fac pe marginea tuturor drumurilor, tuturor şoselelor.

Auziem noi înşine, acum câţi-va anĭ, de un cârciumar din Niculiţel, pe drumul dintre Măcin şi Tulcea, îmbogăţit de pe urma aflăreĭ uneĭ comorĭ enorme găsite acum 15 anĭ; văzusem noi înşi-ne pe drumul Babadagului săpăturile adânci făcute pentru desmormintarea alteĭ comorĭ uriaşe; auzisem de faimosul drum pe sub pământ ce ar fi legând, la Enisala, vechea cetate genoveză Eraclecea, pe malul laculuĭ Razelm, ba cu Isaccea, ba cu Başchioiul, şi în care s'ar fi găsind averĭ nenumărate; văzusem cu ochiĭ prin mâinile ţăranilor monete străvechĭ turceşti saŭ romane; avusesem însă tot deauna impresia că ne aflăm în faţa unor poveştĭ, favorizate de adevărul faptuluĭ bogateĭ dominaţiĭ turceştĭ, la sfârşitul căreia se produsese un început de exod al populaţieĭ băştinaşe, când—spun poveştile — fugariĭ şi-aŭ îngropat averile pe marginile tuturor drumurilor, în toate ogoarele.

Şi atunci când ni s'a vorbit de o exerocherie comisă pe temeiul uneĭ asemenea comorĭ, ne-am spus că faptul poate fi exact şi am început cercetările carĭ fac subiectul articoluluĭ acestuia şi celor ce vor urma.

12 grămezĭ de aur

Iată ce ni s'a povestit acum patru zile:

Intr'o comună din judeţul Constanţa se exploatează existenţa uneĭ comorĭ extraordinare. Sub casa unuĭ ţăran se zice că s'ar fi aflând o mare pimniţă boltită; în dosul unor puternice zăbrele de fier, având o poartă mare închisă cu un lacăt „cât un lighian", sunt 11 grămezĭ mariĭ de aur; pe două din aceste grămezĭ stau „doui dracĭ", păzitorĭ aĭ comoareĭ „carĭ cer *iarba fiarelor*». De existenţa comoareĭ vorbeşte mulţimea la câte-va paşĭ împrejur; nu aŭ văzut-o însă de cât treĭ inşi şi aceştia umblă de anĭ de zile, cutreerând judeţul, avântându-se până în Bucureşti, în căutarea doritorilor de a pune mâna pe comoară.

O dată cu acestea ni s'aŭ spus nume de persoane de la carĭ puteam lua informaţiĭ, la carĭ puteam controla cele ce ni se afirmaŭ şi în acelaşĭ timp ni s'a pronunţat cuvîntul „escrocherie".

De fapt, nicĭ nu putea fi vorba de cât de o escrocherie. Atâta vreme cit existenţa comorilor nu eşia din cadrul uneĭ poveştĭ, senzaţionale pentru lumea în care era pusă în circulaţie, nu putea fi vorba de cât de o exploatare nevinovată a credulităţiĭ poporuluĭ. Poveştile cu smeiĭ, cu balaurĭ, cu dracĭ, cu lacăte vrăjite, cu *iarba fiarelor* maĭ aŭ încă curs prin satele noastre şi nu rare orĭ şi prin satele altor ţărĭ. Atunci însă când grămezile de aur fantastice sunt făcute să licărească sub ochiĭ naivilor, când aceştia sunt căutaţi pe îndelete, cu răbdare, când sunt aduşĭ de peste treĭ patru judeţe la faţa loculuĭ, când liĭ se iaŭ banĭ—şi banĭ cu grămada—spre a se găsi acea faimoasă *iarba fiarelor*, sfărâmătoare a vrăjeĭ care face neatinse comorile, pare a nu mai fi vorba de exploatare de credulităţi, ci de o afacere organizată, rânduită cu de-amănuntul, de o escrocherie îndrăzneaţă.

O mare excrocherie

După cum am spus mai sus, am fost puşĭ pe urma afacereĭ de un denunţ iscălit, sosit la redacţia ziaruluĭ nostru. De niciĕreĭ însă nu puteam avea informaţiuni exacte, amănunte positive; niciĕreĭ nu puteam cunoaşte împrejurările şi faptele de cât în cercul unde comoara făcuse vâlvă, unde excrocciĭ se învârtiseră, unde încă se învârteaŭ. Cele câte-va ceasurĭ petrecute altă-erĭ noapte la Medgidia, ne-aŭ dat însă tot ceea-ce căutam: împrejurări, fapte, amănunte, impresiĭ, tot ceea-ce putea duce la convingerea de existenţa uneĭ urzeli de excrocherie „în mare", excrocherie de care vorbeşte o lume întreagă şi care, dacă nu a eşit încă la iveală, este că printre victime sunt oameniĭ cărora nu le poate fi spre măgulire de a se fi lăsat a fi copilăreşte păcăliţi.

Ni s'a vorbit de sume enorme excrocate; zecile de miĭ de francĭ de prin Capitală s'aŭ amestecat cu zecile de „poliĭ" de prin sate; negustoriĭ şi proprietariĭ bucureşteniĭ şi-aŭ dat coate, la uşa comoareĭ vrăjite, cu simpliĭ ţăranĭ; pe urma faimoasei „iarbă a fiarelor" s'a trepădat ţara în lung şi în lat; de doui anĭ de zile o bandă de pungaşĭ nu face de cât să ademenească noui victime, de pe urma cărora chefuieşte şi benchetueşte prin satele dobrogene şi hotelurile bucureştene.

Se va părea, de sigur, multora, că vom povesti un bazm, că e peste putinţă ca tot ce vom spune să se fi petrecut, că nu se poate să dăinuiască azĭ o înşelare atât de copilărească. Şi totuşi nu vom povesti de cât fapte, fapte mărturisite în parte de excroci, petrecute faţă de martorĭ, fapte ajunse, de sigur, în momentul când scriem aceste rînduri, la urechile autorităţilor, fapte carĭ vor pune pe mulţi pe gânduri—după cum spuneam—asupra naiveĭ mentalităţi a victimelor, asupra îndrăzneţeĭ dibăciĭ a excrocilor.

Alex.

O CUGETARE PE ZI

Femeile când ajung în etatea când numaĭ pot fi iubite ştiu mult maĭ bine a iubi.

ŞTIRI DIN STREINATATE

— Prin poştă —

∴ Consiliul comunal din Essen (Germania) a votat suma de de 70000 mărcĭ pentru ridicarea unuĭ monument luĭ Frideric Alfred Krupp.

∴ Celebrul scriitor danez Georg Brandes va ţine mâne seară la Budapesta o conferenţă în favorul legeĭ pentru protejarea copiilor din Ungaria.

∴ Preşedinte al Republicoĭ Uruguay (America de sud) a fost ales dr. Claudio Williman. Alegerea aceasta a stârnit în deputaţiune cea maĭ mare satisfacţiune.

∴ Cunoscuta fabrică Năher din Chemnitz (Saxonia) a ars cu desăvârşire. Pagubele sunt foarte marĭ.

∴ Un tren de marfă a deraiat alaltăerĭ lângă gara Biesselen din Orterode (Germania) Maşinistul a fost omorât. Sărmana victimă lasă în urma sa o soţie şi zece copiĭ.

∴ O groaznică explozie s'a întâmplat într'o casă din Trier (Germania). Toate geamurile şi uşile aŭ fost sfărâmate. Treĭ membrĭ aĭ familieĭ aŭ suferit arsurĭ grave.

∴ In Spania s'a desfiinţat legea din anul trecut prin care se incuviinţa căsătoria civilă fără de cea religioasă.

∴ Vasul sub-marin englez „B-2" s'a împotmolit în insula Wight, în urma ceţeĭ.

∴ Ziarul „Magyarorszag" din Budapesta anunţă că guvernul ungar se va folosi de pauza de zece zile în tratativele pentru pactul austro-ungar, spre a alcătui un memoriŭ în scris, care este destinat să joace un mare rol în decursul acestor tratative, de oare-ce se va ocupa cu toate chestiunile maĭ importante.

∴ Din vagonul de bagaje al trenuluĭ fulger s'a furat, între Cannes şi Menton, un sac cuprinzând giuvaericale şi pietre preţioase în valoare de vr'o 100 miĭ de francĭ.

∴ La Camera deputaţiilor din Washinghton avea să se ţie deunăzĭ o şedinţă de noapte, având să discute de urgenţă unele proiecte de legĭ: dar când s'a deschis şedinţa nu eraŭ de cât 60 deputaţi, număr nesuficient. Dar preşedintele nu se descurajă. El puse să se încue uşile săleĭ de şedinţe, aşa ca nicĭ unul din ceĭ carĭ se aflaŭ acolo să nu poată să plece. In acelaşĭ timp porunci uşierilor să se ducă să caute pe membriĭ absenţi.

După câte-va minute deputaţiĭ prezenţi începură a se plictisi. Spre a trece timpul, aşteptând sosirea colegilor lor, hotărâră să dea un mic concert şi o reprezentaţie teatrală. Deputaţiĭ Fulkerson şi Fordnay aŭ avut onoarea să înceapă. Eĭ fluerâ foarte frumos, şi aşa aŭ fluerat maĭ multe ariĭ americane populare, cu cel maĭ mare succes. Colegiĭ lor şi publicul din tribună îĭ aplaudară frenetic.

Apoĭ deputatul Hamilton cântă câte-va melodiĭ vechĭ ale Negrilor; apoĭ veni piesa teatrală.

Deputatul Gaines a fost dat în judecata colegilor, sub pretextul închipuit că a călcat regulamentele adunăriĭ. In apărare, Gaines a rostit un mic discurs umoristic. Reprezentaţia era să urmeze prin recitarea câtor-va monoloage, când sosiră câţi-va deputaţi în automobil. Ast-fel numĕrul reglementar fiind atins, urmarea concertului fu amânată pe altă dată, şi putu să înceapă discutarea afacerilor serioase.

∴ Ziarele engleze publică următoarea depeşă din New-York:

Se anunţă că d-rul Forest, a cărui lucrare asupra telegrafieĭ fără sîrmă e foarte cunoscută, face experienţe în scop de a găsi o metodă care să îngăduie transmiterea muziceĭ în spaţiŭ, fără ajutorul firelor.

∴ Marele-duce rus Vladimir a sosit Sâmbătă la Berlin.

Stafiĭ la o cârciumă!

(Prin poştă de la corespondentul nostru particular)

Iaşi, 18 Februarie.

Credinţa în stafiĭ.—Cârciumarul Cornea.—Noaptea în pivniţă.—Stafiile.—Spaima.—Căutareastafiilor.— Dispariţia lor.—In camera lui.—Stafiile în cârciumă. — Naivitatea cârciumaruluĭ.—La o rudă a sa.—Reintoarcerea la cârciumă.— Cercetările — Stafiile devastară cârciuma. — Dispariţia. — Ancheta autorităţilor

Se ştie că la noĭ, maĭ ales poporul de jos şi ţăranii în special, aŭ o credinţă oarbă în acel sentiment falş, ce se numeşte superstiţie, având frică de unele fiinţe saŭ lucrurĭ, închipuite şi cu puterĭ supranaturale, deşi acele fiinţe şi acele lucrurĭ nicĭ nu există.

Şi s'a văzut că această credinţă falşă în fiinţe închipuite şi lucrurĭ cu puterĭ supranaturale care nu există, duce de multe orĭ la nenorocirĭ saŭ neplăceriĭ.

Aşa a păţit'o alaltă seară cârciumarul Vasile Cornea din Golăeşti, care s'a pomenit cu niste stafiiĭ, tocmaĭ când se scobora în pimniţă să scoată niste vin!

Se ştie că la ţară, stafiile reprezintă sufletele acelora carĭ aŭ greşit în viaţă şi care după moarte sunt condamnaţi să rătăcească noaptea prin lume spre a'şĭ ispăşi păcatele!..

Bietul cârciumar întâlni la uşa pivniţeĭ, stând pe scărĭ, un moşneag bătrân, îmbrăcat în alb, care se dădu drept Costachi Muscă, unchiul său, care răposase cu câte-va luniĭ înainte.

In fund, aşezate lângă fie-care boloboc, cârciumarul văzu alte stafiĭ, care la vederea luĭ, luaseră o poziţie ameninţătoare!..

Cornea rămase pentru moment maĭ mult de cât uimit şi nu îndrăsni să maĭ facă un pas!

Speriat, bietul cârciumar, îşĭ făcu semnul crucei şi cu mare sforţare reuşi să urce înapoi scările pivniţeĭ şi de a se reintoarce în cârciumă, unde niste „muşterii" îl aşteptaŭ cu vinul.

Galben ca ceara şi cu o emoţie de nedescris, Cornea povesti acestora cele văzute în pivniţă.

In urma insistenţeĭ „muşteriilor", Cornea se scobori din noŭ în pivniţă dar de data aceasta nu maĭ văzură nimic, căcĭ „stafiile" avură grija să se ascundă într'un gang al pivniţeĭ.

Cu toate că nu eraŭ de cât ceasurile 10, Cornea care se afla singur acasă, — nevasta sa şi copiiĭ eraŭ la niste rude, — închise cârciuma, iar „muşteriiĭ" se retraseră.

Abia întră bietul cârciumar în camera sa şi auzi un sgomot în cârciumă.

Sărmanul nu'şĭ maĭ dădea seamă pe ce lume era!.. Nu îndrăznea să maĭ iasă din cameră, ci emoţionat peste măsură asculta sgomotul care se auzea din ce în ce maĭ tare.

După cât-va timp, văzând că nu se maĭ aude sgomot şi revenindu-şi puţin în fire, cârciumarul păşi până la uşa care despărţe camera luĭ de cârciumă şi uitându-se pe fereastră, ce se vadă?.. Stafiile care le întâlnise cu o oră înainte în pivniţă, stăteaŭ în jurul uneĭ mese, adunate la câte un pahar de vin!

Işi poate orĭ cine închipui cât de mare era acum emoţia bietuluĭ cârciumar, care făcea veşnic semnul crucei, crezând că stafiile vor dispărea!

Intr'o stare de proa mare inconştienţă, şi de frică ca nu cumva stafiile să vină în camera luĭ, cârciumarul Cornea, călcând încet, încet de tot spre a nu fi auzit de acestea, îşĭ luă haina pe el şi punându-şi căciula pe cap eşi încetişor pe uşa din dos, ducându-se la o rudă unde se afla nevasta şi copiiĭ.

Aceştia când l'aŭ văzut, aŭ rămas uimiţi: bietul cârciumar era într'o stare de nedescris; galben la faţă, par'că era eşit din sicriu şi tremurând de emoţie, nu putu să rostească de câte-va cuvinte.

— A intrat dracul în prăvălie!...

Biata nevastă-sa, speriată şi ea de halul în care era Cornea, luă o oală cu apă, în care stinse câţi-va cărbuni şi începu să-l descânte de „spaimă" de „de-ochiŭ", de „rĕŭ-făcut", de „ceasul rĕŭ" etc., etc.

Abia după o jumătate de oră Cornea maĭ venindu-şi puţin în fire, plecă împreună cu ceĭ-l'alţi la cârciumă, cu luminările aprinse; intrară iarăşi pe dindos, prin camera de unde eşise Cornea, apoĭ pătrunseră în cârciumă.

Aci nu găsiră pe nimenĭ, ci numaĭ urmele unuĭ chef; avansând până la tejghea, Cornea găsi saltarele deschise, iar ceĭ 300 leĭ, un ceas şi niste polițe, pe carĭ le avea în tejghea, nicăerĭ!... Observă apoĭ că raftul unde ţinea tutunul era deranjat şi o mare cantitate de tutun şi chibrituri, dispărute!

Acum abia îşĭ dădu el seamă că n'a avut de-a face de cât cu niste hoţi, şi ducându-se şi în camera vecină, văzu că aproape toate lucrurile maĭ bunişoare, între carĭ şi niste icoane de argint, lipseau!...

O fereastră era stricată, iar lângă ea 4 cearşafurĭ albe; probabil că „stafiile" aŭ eşit pe acolo, după ce aŭ avut grija de a lăsa naivuluĭ cârciumar ca amintire, giulgiurile lor!..

Cârciumarul Cornea, aducând cazul a doua zi la cunoştinţa autorităţilor, acestea aŭ început cercetările şi urmăririle pentru prinderea îndrăsneţelor stafiĭ, dacă ele bine înţeles nu s'or fi dus să rătăcească noaptea în alte părţi!... **Mercanu.**

UN ORAŞ SUB APĂ

— Vezi ilustraţia —

Telegramele din streinătate ne-aŭ anunţat deunăzĭ că de câte-va zile în maĭ multe localităţi ale Europeĭ şi Americeĭ aŭ loc inundaţiuni, din causa topireĭ zăpezilor.

Ilustraţia noastră de astă-zĭ, reprezintă o vedere a uneĭ părţi a oraşuluĭ Louisville, din ţinutul Kentuky (America), situat pe ţărmiiĭ sudiceĭ aĭ riuluĭ Ohio, care a fost inundat zilele trecute.

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Şedinţa de la 20 Februarie

Şedinţa se deschide la orele 2.45, sub preşedinţia d-luĭ D. Nenițescu

Pe banca ministerială se află d-nii miniştrĭ I. Lahovari şi Take Ionescu. Prezenţi 105 d-nĭ deputaţi.

D. ministru I. Lahovary depune proectul de lege pentru recunoaşterea ca persoană morală a soc. funcţionarilor ministeruluĭ domeniilor.

D. I. Brătescu spune că singurul român aflat în Atena, Ion Petrescu, care a fost expulzat de acolo de către greci, a cerut de la guvern un ajutor spre a-ş